

BALTIC
dreams
HERITAGE ROUTES

Międzynarodowy projekt

Bałtyckie Trasy Przyrodnicze i Kulturowe. Rozwój Infrastruktury dla Turystyki Zrównoważonej w Regionie Południowego Bałtyku

8

**nowych
ekscytujących
tras turystycznych**

Projekt realizowany w ramach programu Interreg V-A
Polska - Dania - Niemcy - Litwa - Szwecja (Południowy Bałtyk) 2014-2020
w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

BALTIC
dreams
HERITAGE ROUTES

Propozycja szlaku

02. Malownicza trasa nad wybrzeżem Południowego Bałtyku

Główne punkty Trasy Krajobrazowej to miejsca widokowe zlokalizowane na południowych wybrzeżach Bałtyku, skoncentrowane w czterech krajach nadbałtyckich: Szwecji, Niemczech, Polsce i na Litwie. Najznamienitsze lokalizacje, jakie oznaczono na mapie odwiedzin w Szwecji to: miasto Kalmar z mostem Öland, archipelag Karlskrona, miasto Karlshamn, zatoka Sölvesborg. W Niemczech z kolei: miasto Rostock i plaża Warnemünde, miasto Stralsund i wyspa Rugia, rejon Greifswaldu z wioską rybacką Wieck. W Polsce: miasto Świnoujście, wydmy w Łebie, miasto Gdańsk oraz miejscowość rybacka Kąty Rybackie. Na Litwie: powiat Telsze, folwarki w Płunginianach i Kretyndze, miasta Połaga i Kłajpeda oraz Mierzeja Kurońska.

Podróż szlakiem pozwoli na poznanie najpiękniejszych widoków nadbałtyckiego wybrzeża, podziwianie rozmaitych form krajobrazów nabrzeżnych, portowych i zatokowych, odwiedzenie urokliwych miast i wsi o niepowtarzalnej architekturze oraz słynnych zabytkach, a także na aktywny wypoczynek na rowerze, piesze wędrówki, żeglarstwo, surfing, kajakarstwo, rejsy łodzią i wiele innych. Wybrane miejsca idealnie nadają się do spędzenia wolnego czasu i relaksu, ciesząc jednocześnie turystę widokami wspaniałych krajobrazów czy panorami miast. Trasa przewiduje również udział w licznych warsztatach kulinarnych, tematyczne wycieczki po miastach, zwiedzanie najlepszych atrakcji w okolicy, wizyty w muzeach czy parkach narodowych.

MIASTO KALMAR – MOST Öland**LOKALIZACJA**

Wyspa Rugia znajduje się na północno-wschodnim wybrzeżu Meklemburgii - zachodniopomorskiego regionu Niemiec. Jest dogodnie zlokalizowana w pobliżu głównego połączenia promowego Niemiec ze Szwecją. Miejsca kitesurfingowe są rozsiane po całym wybrzeżu wyspy (zobacz na mapie), a windsurferzy mogą cieszyć się pełną gamą wiatrów. Położenie geograficzne kraju związkowego Meklemburgii-Pomorza Przedniego w Niemczech wynosi: 54°25'N 13°22'E (punkt centralny).

LOKALIZACJA

Kalmar jest miastem położonym w południowo-wschodniej Szwecji nad Morzem Bałtyckim stanowiąc część regionu Smalandii słynącej z kwiatnych łąk, lasów oraz pojezierzy z imponującą liczbą ponad pięciu tysięcy jezior. Miasto posiada zarówno międzynarodowe lotnisko, jak i dobre połączenia komunikacyjne - samochodowe, kolejowe i autobusowe - z innymi miastami w Szwecji. Znajduje się tutaj most Öland - most samochodowy łączący kalmarski stały ląd ze szwedzką wyspą Olandią.

ZWIEDZANIE

Kalmar, będący najstarszym miastem w Szwecji, posiada również tytuł najlepszego miejsca na turystyczne wakacje, gdyż znany jest z licznych zabytków wpisanych na listę UNESCO, wyjątkowych krajobrazów oraz niezapomnianych letnich wydarzeń i festiwali. Na starówce znajdują się świetnie zachowane budynki z XVII-XVIII wieku z charakterystycznymi barwnymi fasadami, brukowane uliczki o unikalnym klimacie, przytulne miejsce na zakupy oraz wiele regionalnych restauracji, barów oraz kawiarni. Warto wybrać się do słynnego Zamku Kalmar, najlepiej zachowanego nordyckiego zamku renesansowego w całej Szwecji. Ze szczytów Zamku w można podziwiać wiele malowniczych widoków i nadmorskich scenerii. Zamek otaczają urodziwe ogrody, które zachęcają do spacerów i skosztowania potraw w licznej na wybrzeżu gastronomii. W Kalmarze znajduje się aż 19 plaż, z których najpopularniejszą jest "Kattrumpan" znajdująca się w centrum miasta, z której rozciąga się niesamowity widok na kalmarski zamek. Ölandsbron, czyli najdłuższy most (6 km) w Szwecji, łączy miasto Kalmar z wyspą Öland będącą znakomitym miejscem dla fanów ornitologii, a także pieszych wędrówek czy rowerowych wycieczek, kitesurferów i windsurferów. Niezapomniane przeżycia zapewnią przejażdżka po moście o zachodzie słońca, podobnie jak pobyt na biwaku w parku Haga, gdzie można również doświadczyć wielu estetycznych widoków natury.

ATRAKcje

Zwiedzanie Zamku Kalmar, Starego Miasto – wizyta na piaszczystej plaży "Kattrumpan" - przejazd mostem olandzkim "Ölandsbron"- pobyt na kempingu w Haga Park, gdzie można skorzystać z wielu atrakcji, takich jak piesze wycieczki, rowerowe, ornitologiczne, kitesurfing lub windsurfing.

KARLSKRONA**LOKALIZACJA**

Karlskrona jest położona na południowym wybrzeżu Szwecji nad Morzem Bałtyckim, oddalona o 70km na południe od miasta Kalmar. Centrum miasta leży na wyspie Trossö i posiada świetne połączenia komunikacyjne z innymi miastami. Karlskrona jest również nazywana jednym z najbardziej słonecznych szwedzkich miast.

ZWIEDZANIE

Sama Karlskrona składa się aż z 33 wysp i posiada 25 rezerwatów przyrody. Miejscowość znana jest z Muzeum Morskiego, najchętniej odwiedzanego szwedzkiego muzeum marynistycznego oraz archipelagu wysp należącego do Rezerwatu Biosfery Archipelagu Blekinge, wpisanego na listę UNESCO. Karlskrona jest nie tylko świetnie zachowanym historycznie morskim miastem, ale także cieszy się statusem miasta wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO ze względu na imponującą architekturę, marynistyczny plan miasta z XVI wieku, zabytkowe fortyfikacje Bastionu Aurora, przyciągające uwagę kościoły lub zabudowania na starówce. Miasto można bez przeszkód zwiedzać na rowerze lub pieszo, dla rodzin z dziećmi jest przewidziana trasa dedykowanej ku temu kolejki Minitag. Niezależnie od wybranej trasy, starówka zapewni niezapomniane scenerie, a odwiedzenie malowniczej dzielnicy Björkholmen (dzielnicy stoczniovców i marynarzy) oraz portu miejskiego pozwoli poczuć romantyczny klimat tego miejsca. Istnieje również możliwość oprowadzenia po mieście przez przewodnika.

ATRAKcje

BALTIC
dreams
HERITAGE ROUTES

Zwiedzanie Muzeum Morskiego – odkrywanie uroków przystani i portu oraz bogatej oferty gastronomicznej - kursy łowienia ryb z brzegu - wycieczka statkiem po archipelagu, podczas której możliwych jest aż 14 postojów i zwiedzania z przewodnikiem – wypoczynek na kąpielisku Stumholmen, idyllicznej plaży o niezapomnianych zachodach słońca.

KARLSHAMN

LOKALIZACJA

Karlshamn, miasto w południowo-wschodniej Szwecji, w prowincji Blekinge, znajduje się na wybrzeżu Morza Bałtyckiego nad rzeką Mieon. Karlshamn jest położone przy drodze krajowej nr 29, która łączy port z położoną na północy prowincją Smalandii. Regularnie kursują tu pociągi z innych miast regionu, jak również promy z Kilonii w Niemczech, Kłajpedy na Litwie i Sankt Petersburga w Rosji.

ZWIEDZANIE

Karlshamn to przytulne i ciche miasteczko z piękną okolicą: terenem portowym z uroczą nadmorską promenadą. Swoją nazwę Karlshamn przyjęło w 1666 roku, co oznaczało Port Karla (na cześć króla Szwecji). Karlshamn oferuje wszystkim ciekawe atrakcje, niezależnie od tego, czy podróżuje się z dziećmi, czy indywidualnie. Oprócz Centrum Naukowego Kreativum najlepszym przystankiem, dla spragnionych niezwykłych przeżyć lub fanów przyrody, jest udanie się do Eriksbergu, największego w Skandynawii parku przyrodniczego i rezerwatu przyrody. Aby spędzić aktywnie czas i zrelaksować się, warto wybrać się na wycieczkę statkiem do Tjärö, idyllicznej wyspy na archipelagu Hällaryd, położonej około 15 kilometrów na wschód od Karlshamn. Ponadto jest to miejsce wydarzeń kulturalnych odbywających się latem, takich jak np. Festiwal Morza Bałtyckiego, skupiający zarówno mieszkańców regionu Blekinge, jak i odwiedzających z zagranicy.

ATRAKcje

Wycieczka wzdłuż pięknego wybrzeża Karlshamn, przemierzanie wąskich uliczek i podziwianie rybackich domostw - wizyta Centrum Nauki Kreativum - wycieczka safari (trasa 10km) po skalnym krajobrazie Eriksbergu, obserwacje dzikich zwierząt w ich naturalnym środowisku (m. in. jelenie, daniela, żubry, dziki i muflony) - rejs łodzią na wyspę Tjärö.

ZATOKA SÖLVESBORG

LOKALIZACJA

Sölvesborg jest gminą w powiecie Blekinge, w południowej Szwecji i graniczy z gminami Bromölla, Olofström i Karlshamn. Obszar jest doskonale skomunikowany z innymi miastami w Szwecji dzięki dobrym połączeniom kolejowym i autostradowym.

ZWIEDZANIE

Sölvesborg to urzekające średniowieczne miasto, chlubiące się fantastycznymi plażami z białym piaskiem, urokliwymi uliczkami i kameralną starówką z mnóstwem miejscowych restauracji i sklepów. Uwagę zwraca unikatowy Kościół św. Mikołaja z oryginalnymi malowidłami ściennymi z XIII wieku. Na szczególną uwagę zasługuje most (Sölvesborgsbron) w poprzek zatoki, uznawany za najdłuższy w Europie most przeznaczony dla pieszych i rowerzystów, będący jednocześnie jednym z najnowocześniejszych mostów na świecie z powodu charakterystycznego kształtu i spektakularnego oświetlenia. Most Sölvesborg łączy centrum szwedzkiego miasta z niedawno powstałą dzielnicą mieszkalną i półwyspem Listerlandet, dzięki czemu zatoka jest doskonałym miejscem na spędzenie wolnego czasu, jak choćby spacer, wycieczki rowerowe czy wędkarstwo. Z zatoki i przystani roztaczają się wspaniałe widoki, włączając w to romantyczny zachód słońca, który można podziwiać podczas pikniku na moście. Z pewnością fani ornitologii nie pozostaną niezadowoleni, ponieważ jest to idealne miejsce do obserwacji życia ptaków żyjących w okolicy.

ATRAKcje

Trasa rowerowa w Listerlandet (długość 45 km) na półwyspie Sölvesborg, obejmująca miasteczka rybackie Vasta och Ostra Torso, Istaby, Hällevik, rezerwat przyrody Stiby backe i Nogersund - obecnie jeden z największych portów rybackich w Szwecji - rejs promem (25min) z Norgesund na wyspę Hanö, która jest bardzo popularnym celem wycieczek za sprawą słynnej latarni morskiej świecącej na odległość 40 km - wycieczka rowerowa po terenach okalających wzgórze Ryssberget, które jest zbudowane z najstarszych kamieni w Blekinge, tzw. metawulkanitów, powstałych około 1700 milionów lat temu.

KŁAJPEDA**LOKALIZACJA**

Kłajpeda jest trzecim co do wielkości miastem na Litwie, położonym na obszarze Zalewu Kurońskiego zlokalizowanego w obszarze południowego basenu Morza Bałtyckiego. Głównymi połączeniami komunikacyjnymi z Kłajpedą jest kolej, autobus oraz port morski.

ZWIEDZANIE

Kłajpeda, często nazywana morską bramą kraju, gdyż jest to trzecie co do wielkości i jednocześnie najstarsze miasto na Litwie. Założone w 1252 r., początkowo nosiło nazwę "Memelburg". Miasto zachwyca unikalną architekturą, klimatem starego miasta, które zdobi mnóstwo posągów. Malownicze widoki na wybrzeże jak i port przyciągają oraz inspirują zarówno turystów jak i mieszkańców. Latem w Kłajpedzie odbywa się Międzynarodowy Zamkowy Festiwal Jazzowy, Festiwal Morski i wiele innych popularnych wydarzeń artystycznych na placu Teatralnym, który jest prawdziwym sercem kulturalnym Kłajpedy.

ATRAKcje

wizyta na Starówce, gdzie prócz oferty gastronomiczno-handlowej: klimatycznych kawiarenek, restauracji, sklepów regionalnych można zaczerpnąć artystycznych inspiracji dzięki niezwykłym i oryginalnym rzeźbom – udział w jednym z licznych w sezonie wydarzeniu kulturalnym odbywających się w jej centrum - wizyta w Muzeum Morskim, znajdującym się na najbardziej wysuniętym na północ punkcie Mierzei Kurońskiej(Kogaliai) - wycieczka nad morze i zwiedzanie Nadbrzeżnego Parku Regionalnego, gdzie obowiązkowe jest obejrzenie „holenderskiej czapki” (klif o wysokości 24,4 m, uformowany przez przemieszczające się lodowce sprzed 12-15 tysięcy lat)- wycieczka ornitologiczna po parku, który powstał w XIX wieku.

MIERZEJA KUROŃSKA**LOKALIZACJA**

Mierzeja Kurońska to półwysep, na którym znajdują się piaszczyste wydmy rozciągające się na długości 98 km od Zalewu Kurońskiego aż do Morza Bałtyckiego. Dojazd jedyną drogą półwyspowa nr 167m, odcinek Smiltnė-Nida.

ZWIEDZANIE

Mierzeja Kurońska została wpisana na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, za sprawą przyrodniczego cudu, który powstał na skutek działania wiatrów, piasku a także przeciwważnej działalności człowieka. Mierzeja Kurońska, która często jest nazywana "Perłą Bałtyku", magicznym miejscem z pięknymi wydmami i lasami, wspaniałymi krajobrazami. Jest idealnym miejscem na przeżycie niezapomnianych chwil na litewskim wybrzeżu. Warto odwiedzić miasteczka: Juodkrantė, Pervalka, Preila, Nida, a następnie aktywnie spędzić czas na łonie natury. Zalew Kuroński oferuje znakomite możliwości do żeglowania po akwenach Parku Narodowego Mierzei Kurońskiej. W Smiltnė i Nidzie działają kluby żeglarskie, które pozwalają na przyjmowanie jachtów różnej wielkości, można też wypożyczyć żaglówkę lub jacht z załogą.

ATRAKcje

Miejscowość Nida, słynna z etnograficznego gospodarstwa rybackiego z XIX-XX wieku, przybliży zwiedzającym tryb życia rybaków z rejonu Nerija. - miejscowość Juodkrantė słynąca z ekspozycji ponad 80 drewnianych rzeźb – punkt widokowy na Wydmie Pardinis, z którego rozciąga się zapierający dech w piersiach widok na Zalew Kuroński i najpiękniejszy widok na Morze Bałtyckie (na szczycie wydmy znajduje się zegar słoneczny) - ścieżka edukacyjna w rezerwacie przyrody Nagliai w pobliżu Pervalki, słynącej z Martwych Wydm, których pas ciągnie się przez 9 km od Juodkrantė do Pervalki. Można tam zobaczyć niezamąconą przez człowieka przyrodę, w pokrytych piaskiem starych wioskach, stuletnich lasach oraz niesamowitych zagłębieniach utworzonych przez siły natury – spływ kajakowy po Zatoce Grobštas.

PAŁĄGA**LOKALIZACJA**

Litewskie miasto położone ok. 25km na północ od Kłajpedy. W Połądze znajduje się międzynarodowy port lotniczy, oddalony od centrum o 7 km oraz autostrada A11 łącząca miasta z Kretingą, Pungią, Telszą i innymi.

ZWIEDZANIE

Połąga nazywana jest również letnią stolicą Litwy za sprawą swych białych, piaszczystych plaż, wydm, lasów sosnowych oraz warunków pogodowych (mikroklimat). Aktualnie jest najbardziej popularnym ośrodkiem wypoczynkowym i rehabilitacyjnym na

Litwie. Każdy może poczuć tu fantastyczną atmosferę zaczynając spacer promenadą po głównej ulicy Basanavičius, pełnej wielu rozrywek i atrakcji, a kończąc na moście nadmorskim, z którego rozciąga się niezapomniany widok na Morze Bałtyckie. Połąga szczyt się najbardziej unikalnym Muzeum Bursztynu, jednym z największych na świecie, oraz Parkiem Botanicznym posiadającym status najpiękniejszego i najlepiej zachowanego parku w Europie Wschodniej.

ATRAKCJE

Możliwość wypożyczenia rowerów i przejażdżki po mieście – wejście na wieży kościelna Kościoła Dziewicy Maryi (punkt widokowy miasta) - wycieczka piesza deptakiem na ulicy Basanaviciusa do mostu morskiego - zwiedzanie Muzeum Bursztynu oraz terenów parkowych przylegających do obiektu – wejście na Wzgórze Birutė z położoną tam kaplicą z XIX w.

PAŁAC TYSZKIEWICZÓW W KRETYNDZE, PAŁAC OGIŃSKICH W PŁUNGIANACH

LOKALIZACJA

Miasta Kretynga i Płunginiany są połączone autostradą A11 i mają dobrą komunikację kolejową oraz autobusową z innymi miastami na Litwie.

ZWIEDZANIE

KRETYNGA jest jedną z najstarszych osad na Litwie, z uwagi na historyczno-religijny kontekst, nazywaną także „stolicą franciszkańską, ze względu na 5 założonych tu klasztorów. Region słynie nie tylko z bogactwa i różnorodności obiektów dziedzictwa kulturowego i religijnego, ale także z wyjątkowej przyrody - dworów, miejsc mitologicznych, mostów, młynów, pomników, unikalnych zagród. Na szczególną uwagę zasługuje stary obszar miasta, zespół pałacowo-ogrodowy (31,3 ha) będący zabytkiem archeologii i urbanistyki. W okolicy znajduje się wiele rzek, jezior, stawów, bardzo dobrze nadających się do aktywnego wypoczynku - kajakarstwa i wędkarstwa.

PŁUNGINIANY są kolejnym malowniczym miasteczkiem, w którym z znajdziemy wspaniałą posiadłość pałacową z zespołem parkowym (aktualnie mieści się tam Muzeum Sztuki Żmudzkiej), budynki dworskie, neogotyckie stajnie, stajnie koni, ekspozycja dawnej sztuki ludowej. W centralnej części parku rośnie legendarny pomnik przyrody - "Dąb Grzmiący". W regionie znajduje się również wiele rzek, jezior, stawów będących składową częścią Żmudzkiego Parku Narodowego.

ATRAKCJE

Zwiedzanie Muzeum Kretyngi z Ogrodem Zimowym, w którym znajduje się blisko 600 różnych roślin z całego świata, zalecana przerwa w ogrodzie w restauracji "Pas Grafa", kontynuacja trasy ogrodowej z dalszymi ciekawymi elementami małej architektury: stawami pałacowymi, Kamieniem Miłości i Kalendarzem Astronomicznym z zegarem słonecznym - spływ kajakowy w rejonie Kretyngi oferuje również wiele szlaków obejmujących malownicze krajobrazy i zapierające dech w piersiach widoki – zwiedzanie zespołu dworsko-parkowego w Płunginianach oraz obszarów Żmudzkiego Parku Narodowego – opcjonalnie przystanek w miejscowości Plateliai, aby uprawiać sporty wodne, nurkować.

REJON TELSZE (ang. TELSIAI District)

LOKALIZACJA

Miasto Telsze znajduje się w regionie Żmudzkiem, nad brzegiem Jeziora Mastis, w północno-zachodniej Litwie. Przez Telsze prowadzi autostrada A11 z Szawli do Połągi oraz linia kolejowa relacji Wilno-Kłajpeda i Radviliszki (Radviliškis)-Kłajpeda. Do Telszy można również dojechać autobusem z wielu litewskich miast i mniejszych miejscowości w obwodzie telszajskim.

ZWIEDZANIE

Telsze uznawane są za stolicę regionu żmudzkiego, jedne z najstarszych miast na Litwie (początki XIV wieku) zbudowane na siedmiu wzgórzach. Jego stara część ma szczególne walory architektoniczne, historyczne i kulturowe, stąd nosi miano zabytku urbanistycznego, jak i obiektu dziedzictwa kulturowego. Telsze można określić jako bardzo urokliwe miasto z fantastycznym krajobrazem nad brzegiem jeziora Mastis, gdzie licznie gromadzą się turyści, aby podziwiać liczne promenady na wybrzeżu lub uprawiać sporty wodne. Symbolem miejscowości jest niedźwiedź, którego nietrudno dostrzec w wielu rzeźbach zdobiących miasto w każdym zakątku. W okolicy znajduje się wiele pięknych miejsc do zwiedzania, m.in. góra Szatria (227 m.n.p.m) – niegdysiejsze miejsce sabatów czarownic, rezerwat przyrody Zverincius, czy "Młyn Aniołów" - unikalne gospodarstwo na brzegu rzeki otoczone gęstym lasem, ogromnym stawem oraz usługami spa. Malowniczo położony Zamek w Birżach oferuje zajęcia edukacyjne, a Park w Degajczach cenią sobie rowerzyści.

ATRAKCJE

Zwiedzanie Skansenu Życia Wiejskiego Żmudzi - eksploracja linii brzegowej Jeziora Mastis (piknik na trawie przy zachodzącym słońcu) - udział w warsztatach degustacji najlepszego litewskiego sera twardego, na wzgórzu, w kawiarni Džiugas - wycieczka rowerowa po państwowym Parku w Degajczach, w którym znajduje się wpisany do Księgi Rekordów Guinnessa najcięższy rower na świecie - udział w zajęciach edukacyjnych „Polowanie na skarby” na Zamku w Birzach - wspinaczka na wzgórze Szatria (Šatrija) - wizyta w gospodarstwie "Młyn Aniołów " w celu uprawiania kajakarstwa lub relaksu uzdrowiskowego.

KĄTY RYBACKIE

LOKALIZACJA

Kąty Rybackie to niewielka wieś położona na Mierzei Wiślanej na zachodnim brzegu Zalewu Wiślanego, na terenie Żuław Wiślanych, obszar województwa pomorskiego w Polsce, 54°20'N 19°14'E. Miejscowość połączona jest z większymi ośrodkami turystycznymi siecią lokalnych dróg samochodowych (np. Gdańsk - odległość 56 km) oraz sezonowymi trasami żeglugi morskiej i śródlądowej.

ZWIEDZANIE

Kąty, jako wioska rybacka założona w XIII wieku na zachodnim wybrzeżu Zalewu Wiślanego, zapewnia piękne piaszczyste plaże oraz niepowtarzalny krajobraz, sprzyja poznaniu uroków zachowanej niemal dziewiczo przyrody całej Mierzei Wiślanej. Można podziwiać tu niewiarygodnie piękne domy rybackie z dachami pokrytymi trzcina pochodzącą z brzegu Zalewu Wiślanego. Największy europejski rezerwat ornitologiczny czarnego kormorana i szarej czapli daje wrażenie miejsca nietkniętego przez cywilizację. Teren jest również atrakcyjnym ośrodkiem wypoczynkowym.

ATRAKCJE

Zwiedzanie Muzeum Zalewu Wiślanego ze starym sprzętem rybackim – nocleg w domach rybackich, które są wynajmowane dla turystów – spacer piaszczystą plażą lub zbieranie grzybów w okolicznych pięknych lasach – przejazd trasą rowerową wzdłuż Mierzei lub nordic walking.

GDAŃSK

LOKALIZACJA

Gdańsk to ponad tysiącletnie miasto położone w północnym regionie Polski 54°20'51"N 18°38'43"E. Historycznie był to jeden z najważniejszych ośrodków handlowych w regionie i jeden z członków Ligi Hanzeatyckiej. Obecnie wraz z Sopotem i Gdynią stanowi znaną konurbację zwaną Trójmiastem. Jest bardzo dobrze skomunikowany. Międzynarodowe lotnisko to nosi imię jednego z najbardziej znanych polskich obywateli - Lecha Wałęsy. Sieć dróg (m.in. autostrada A1) oraz szlaków morskich umożliwia komfortowe dotarcie do tego miejsca. Polecana jest również podróż koleją. Gdańsk jest jednym z niewielu miast w Polsce połączonych z pociągami Pendolino.

ZWIEDZANIE

Gdańsk ma bogatą historię i wiele twarzy. Przez stulecia było wpływowym ośrodkiem wielokulturowym i handlowym, Wolnym Miastem Gdańsk. Z widokiem na Bałtyk, port, rzekę Motławę, lasy Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, z półwyspem Westerplatte, który pamięta 1 września 1939 roku, terenami dawnej Stoczni Gdańskiej i historyczną bramą nr 2, z Górą Gradową i Twierdzą Wisłoujście, pozwala odkryć niesamowite miejsca na mapie regionu. Gdańsk jest też częścią jednego z największych obszarów metropolitalnych w Polsce. Jest to również fantastyczne miejsce dla turysty. Położony nad Zatoką Gdańską, z dostępem do licznych plaż, które wiosną i latem tętnią życiem, otoczony malowniczymi lasami Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, w bliskim sąsiedztwie regionu Kaszub, stanowi jedno z najciekawszych miast turystycznych na mapie Polski.

ATRAKCJE

Zwiedzanie Starego Miasta. Pomimo, że większość budynków została odbudowana po II Wojnie Światowej spacer uliczkami starego Gdańska pozwala poczuć klimat sprzed wieków. - zwiedzanie Europejskiego Centrum Solidarności ze słynną bramą nr 2 dawnej Stoczni Gdańskiej, gdzie rozpoczął się koniec komunizmu – spływ kajakiem po rzece Motława pozwalający poznać obszar starego miasta z perspektywy wodnej – ścieżka dydaktyczno/widokowa szlakiem dawnych fortyfikacji na Górze Gradowej – aktywny wypoczynek na jednej z plaż miejskich - rezerwat przyrody „Ptasi Raj”, „Mewia Łacha” lub „Ujście Wisły” na Wyspie Sobieszewskiej.

WYDMY W ŁEBIE

LOKALIZACJA

Miasto Łeba położone jest 110 km na północny-zachód od Gdańska na Pomorzu, w Polsce. Słowiński Park Narodowy (WydmY Łebskie) położony jest na zachód od miasta Łeba, siedziba parku znajduje się w miejscowości Smołdzino na południowy zachód od Łeby. Główne wejście do parku znajduje się w Rabce będącej administracyjną częścią miasta Łeba. Do Łeby można dostać się komunikacją miejską (kolejową i autobusową) oraz drogową. Pociągi regionalne i dalekobieżne jadą przez Trójmiasto do Łęborka i kończą się na stacji kolejowej Łeba. Do okolic Gdańska można dostać się dwoma połączeniami promowymi do Szwecji: Karlskrona-Gdynia i Nyneshamn - Gdańsk. Gdańsk ma międzynarodowe lotnisko. Położenie geograficzne miasta Łeba wynosi 54°45'N 17°33'E.

ZWIEDZANIE

Ruchome wydmy w Łebie są częścią Słowińskiego Parku Narodowego. Wspinaczka się na wydmy „Łącka Góra” (42 m wysokości) powinna być obowiązkiem każdego turysty. Z uwagi na naturalne procesy i ruch wydym, nie ma udogodnień przy zwiedzaniu (brak drewnianego chodnika), wędruje się po piaszczystej powierzchni. Park oferuje jednak znacznie więcej atrakcji umożliwiających różne aktywności, m.in. trasa rowerowa, 6 szlaków turystycznych, 2 trasy kajakowe, w czterech strefach połowowych dozwolone jest amatorskie łowienie ryb zarówno z brzegu jak i z łodzi. Poza tym pływanie łodzią jest dozwolone tylko w wąskich wyznaczonych miejscach jezior. Na jeziorach znajduje się sześć wież widokowych, a także sześć pomostów widokowych. Do parku należą dwa muzea: przyrodnicze i etnograficzne. Pracownicy parku świadczą terenowe usługi edukacyjne dla turystów indywidualnych i grupowych. Strona internetowa Słowińskiego Parku Narodowego jest tylko w języku polskim.

ATRAKCJE

Wejście na wydmy „Łącka Góra” i podziwianie widoków ze szczytu - Zwiedzanie Muzeum Etnograficznego Kluki: w rejonie Smołdzina i okolicznych wsiach znajdują się regionalne atrakcje związane z lokalną grupą etniczną Słowińcy, w tym historyczne zabudowy gospodarstw typowe dla regionu rolniczo-rybackiego - zwiedzanie wojskowego centrum wystrzeliwania rakiet V1 i V2 z czasów II Wojny Światowej (lokalizacja Rąbka) - zabytkowy kościół i starówka w Łęborku.

ŚWINOUJŚCIE

LOKALIZACJA

Świnoujście jest najdalej wysuniętym na północny-zachód punktem Polski, 53°54'28"N 14°14'51"E. Miasto jest częścią województwa zachodniopomorskiego. Znajduje się przy ujściu rzeki Świny i bezpośrednio graniczy z niemieckim landem Meklemburgia-Pomorze Przednie. Od strony polskiej dojazd samochodem wymaga przeprawy promowej. Bliskie położenie w stosunku do dużych aglomeracji (Berlin, Kopenhaga) oraz szlaków tranzytowych i wodnych (rzeka Odra) oznacza, że jest to region atrakcyjny dla uprawiania turystyki.

ZWIEDZANIE

Świnoujście jest otoczone wodami Zatoki Szczecińskiej. Miasto składa się z trzech głównych wysp i kilkadziesiąt mniejszych, które razem (44 wyspy) tworzą niepowtarzalne miejsca występowania rzadkich gatunków flory i fauny. Jest tu wiele wspaniałych miejsc na spacer i wycieczki rowerowe. Jedną z najciekawszych tras rowerowych jest Szlak Velo Baltica, będący częścią międzynarodowej drogi rowerowej EuroVelo 10. Wiedzie on wzdłuż zachodniopomorskiego wybrzeża i przebiega przez miasto. To także świetne miejsce na relaks na plaży, która uchodzi za najszerszą plażę nad Morzem Bałtyckim. Rejon ma także unikalne walory uzdrowiskowe: złoża borowin, łagodny klimat oraz solanki.

ATRAKCJE

Woliński Park Narodowy położony na wyspie Wolin – ścieżka dydaktyczna „Szlak fortyfikacyjny ujścia Świny”: zapoznanie z historyczną funkcją budowli fortyfikacyjnych twierdzy na wyspach – Muzeum Rybołówstwa Morskiego oraz Latarnia Morska najwyższa nad Bałtykiem (68m) z tarasem widokowym – Park Zdrojowy z XIX w. (według projektu architekta ogrodów królewskich m.in. w Berlinie i Poczdamie Petera Josefa Lene) z roślinnością śródziemnomorską - Ostoja ptaków Karsiborska Kępa (wyspa Karsibór) enklawa dzikiego ptactwa, posiadająca rangę europejską, obserwuje się tu około 140 gatunków ptaków.

GREISWALD

LOKALIZACJA

BALTIC
dreams
HERITAGE ROUTES

Miasto Greifswald leży w północno-wschodnich Niemczech, w kraju związkowym Meklemburgia-Pomorze Przednie, na południowym krańcu Zatoki Greifswaldzkiej. Miasto posiada dobre połączenie kolejowe i autostradowe ze Stralsundem, Züssowem, Uznamem, Angermünde, Eberswalde, Berlinem i polskim Szczecinem.

ZWIEDZANIE

Greifswald znane jest jako urokliwe i romantyczne miasto, które oferuje możliwość podziwiania hanzeatyckiej i ceglanej architektury gotyckiej oraz zwiedzania unikalnych obiektów kultury. Teren ten jest znany ze sportów wodnych, jakie można tu uprawiać amatorsko lub wyczynowo na wodach Zatoki Greifswaldzkiej: żeglarstwo, surfing, kajakarstwo. Miasto posiada drugi, najstarszy uniwersytet w Europie i historycznie może poszczycić się obecnością w mieście malarza epoki romantyzmu Caspara Davida Friedricha, który miał wpływ na kulturę i sztukę tego regionu. W Greifswaldzie znajduje się również 800-letnia wioska rybacka Wieck nad rzeką Ryck, najstarsza wioska rybacka na północnoniemieckim wybrzeżu Bałtyku oferująca wypoczynek w marinie, małą zaciszną plażę oraz fantastyczną promenadę na moło portowym z niezapomnianymi zachodami słońca.

ATRAKcje

Zwiedzanie Starego Miasta w obrębie uliczek ówczesnej bytności Caspara Davida Friedrich (wersja wycieczki rowerowej rozpoczyna się w Centrum, gdzie znajduje się wystawa poświęcona życiu i twórczości malarza) - Zwiedzanie Muzeum Narodowego Pomorza - plenery Uniwersytetu w Greifswaldzie - Kościół św. Jakuba – port i promenada na rzece Ryck - oferta gastronomiczna we wiosce Wieck.

WYSPA RUGIA

LOKALIZACJA

Wyspa Rugia to największa wyspa na terenie Niemiec, położona u wybrzeży Morza Bałtyckiego, z siedzibą w Stralsundzie, połączona z lądem stałym linią samochodową i kolejową przez most i groblę na Rugii.

ZWIEDZANIE

Wyspa Rugii ma do zaoferowania malownicze widoki oraz długie, piaszczyste plaże w wyjątkowych miejscowościach wypoczynkowych, takich jak Sassnitz, Binz, Sellin, Putbus. Wyspa słynie z wpisanego na listę światowego dziedzictwa kulturowego Parku Narodowego Jasmund oraz Białego Klifu - głównej atrakcji krajobrazowej Rugii. Innym wyjątkowym miejscem, z którego rozciąga się zapierający dech w piersiach widok na wyspę, jest nowoczesna ścieżka obserwacyjna w Naturerbe Zentrum, wykonana jako gniazdo orła, gdzie zwiedzający wspinają się na 40-metrową wieżę widokową, skąd rozpościera się panorama nie tylko samej wyspy, ale i odległe rejony stałego lądu. Rugię można zwiedzać na wiele sposobów: rowerem, statkiem, samochodem lub nawet "Rasender Roland" - historyczną kolejką wąskotorową. Dominujące sporty wodne na wyspie to żeglarstwo, surfing oraz windsurfing.

ATRAKcje

Wizyta w Parku Narodowy Jasmund, obowiązkowe zobaczenie słynnego zabytku wyspy Rugii: wielkiego Białego Klifu, który najlepiej jest obserwować poprzez żeglowanie w popołudniowym słońcu - Miasteczko wypoczynkowe Sellin posiada najdłuższe moło na wyspie Rugii o długości 394 metrów - Miasto Putbus słynące z ogrodów miejskich o nazwie "Cyrk Putbus", (ściśle ustrukturyzowany park w formie koła z obeliskiem pośrodku) - W obszarze dzielnicy Lauterbach (miasto Putbus) można zwiedzić teren leśny Goor będący idealnym miejscem na piesze wędrowki przez las łęgowy Rugii.

MIASTO STRALSUND

LOKALIZACJA

Stralsund leży na południowym wybrzeżu Morza Bałtyckiego w Meklemburgii-Pomorzu Przednim i oddziela wyspę Rugię od lądu stałego. Przejście Strelasund, które biegnie między Stralsundem (stały ląd) a wyspą, zwane jest "Bramą na wyspę Rugii".

ZWIEDZANIE

Miasto Stralsund jest wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO ze względu na swoją bogatą hanzeatycką historię, wyjątkowe położenie nad brzegiem morza oraz imponujące budowle gotyku ceglanego. Stralsund posiada największe muzeum przyrodnicze w północnych Niemczech (4 lokalizacje, w tym oceanarium) oraz średniowieczne stare miasto z najlepszymi zabytkami. Wieczorem można poczuć romantyczną atmosferę, spacerując po marinie, zatrzymując się w pięknych restauracjach na brzegu, podziwiając wspaniałe krajobrazy wybrzeża i przyłączając się do wycieczek w rejsie lub żeglowania w celu złapania z kadr

niesamowitych zachodów słońca. Na miejscu organizowanych jest wiele innych wycieczek tematycznych po mieście, a także warsztaty degustacji najlepszych marcepanów ze Stralsundu.

ATRAKCJE

Zwiedzanie Oceanarium i Muzeum Morskiego, z bogatą ofertą pięknych akwariów i wystaw odkrywających podwodne podróże – warsztaty degustacji marcepanów pozwalające spędzić relaksujący czas przy ciastkach marcepanowych i aromatycznej kawie - udział w 3,5 godzinnej kulinarnej wycieczce po mieście z przewodnikiem - wieczorny rejs statkiem wycieczkowym po zatoce.

MIASTO ROSTOCK i Warnemünde

LOKALIZACJA

Rostock jest największym miastem landu Meklemburgii-Pomorza Przedniego. Znajduje się w północnych Niemczech nad rzeką Warnow. Około 12 kilometrów na północ od centrum miasta leży dzielnica Warnemünde, która jest bezpośrednio położona nad Morzem Bałtyckim. Dojazd możliwy jest każdym środkiem transportu: autostradą, szybkimi połączeniami kolejowymi, bogatą siecią tramwajową oraz autobusową. Miasto posiada też duży port promowy.

ZWIEDZANIE

Rostock jest kolejnym miastem hanzeatyckim z wieloma gotyckimi kościołami i budynkami, w którym znajduje się najstarszy uniwersytet na świecie, założony w 1419 roku. Rostock ma do zaoferowania wiele turystycznych aktywności wodnych, np. zwiedzanie miasta w kajaku. Miasto jest spokojnym miejscem ze względu na dużą ilość zieleni miejskiej oraz parków. W sezonie letnim odbywa się tu jednak wiele cyklicznych imprez (Festiwal Hanse Sail, Festiwal Jazzowy "Ostsee-Jazz"), które przyciągają ponad milion odwiedzających. Rostock nierozdzielnie kojarzony jest ze swoim wybrzeżem w Warnemünde, gdzie każdy może aktywnie uprawiać sporty wodne lub oglądać romantyczne zachody słońca na plaży, podziwiać latarnię morską, czy zachwycać się marynistycznym krajobrazem wśród starych domów rybackich.

ATRAKCJE

Zwiedzanie Starego Miasta w Rostocku, degustacja lokalnych specjałów w wielu obiektach restauracyjnych i przytulnych kawiarniach - Spływ kajakowy po Rostockiej Starówce - malownicza część portowa oraz sporty wodne w Warnemünde (m.in. windsurfing i kitesurfing, łódzie motorowe) – rodzinne atrakcje w Iga Park w Warnemünde – poznanie historii Uniwersytetu w Rostocku.

Zapraszamy do udziału w projekcie podmioty branży turystycznej zainteresowane wykorzystaniem naszych koncepcji do stworzenia przy naszej pomocy całkiem nowych propozycji dla swoich klientów.

Fundacja „Instytut Badań nad Demokracją I Przedsiębiorstwem Prywatnym” ul. Trębacka 4; 00-074 Warszawa, tel.: 022 630 96 21, 22 630 98 01-03, e-mail: iped@kig.pl, www.iped.pl